

De collectieve werken in de productie van COBRA zijn ontstaan in de periode die ik het ludieke moment van deze beweging zou willen noemen: de beginperiode van samenwerking waarin schilderkunst en poëzie werden gezien als vormen van spel. Spelen doet men samen.

Deze ludieke opvatting van kunst ^{houdt verband} ~~hangt samen~~ met de sociale omstandigheden van de kunstenaars: hun economisch isolement, waardoor zij gedwongen zijn zich nauw aaneen te sluiten.

De situatie waarin de kunstenaars -althans de oorspronkelijken onder hen- zich in de jaren na de tweede wereldoorlog bevonden, gaf bijna vanzelfsprekend aanleiding tot deze 'a-sociale' houding. Er kon niet geproduceerd worden voor de commercie, er werd dus door de maatschappij geen enkele eis gesteld, de ~~kunsten~~ kunstenaars waren sociale outcasts, slechts levend en werkend voor zichzelf zonder met iemand rekening te hoeven houden. Op deze, ogenschijnlijk weinig aantrekkelijke, situatie werd gereageerd met ironie en spot; ook zelfspot. Het humoristische aspect van de werken uit de beginperiode van COBRA illustreert dit duidelijk. ~~kunsten~~

Later, toen de economie zich begon te herstellen, en ook de COBRA-kunstenaars, -de een wat eerder dan de ander-, succes kregen, was het met de collectieve avonturen afgelopen: COBRA als beweging werd verloochend, miskend, ontken~~d~~, zelfs door hen die COBRA hadden voortgebracht.

Dit allereerste begin echter, waarin, zonder invloed van buitenaf en zonder remmingen van binnenuit, met de kunst werd gespeeld, is de meest typische episode van de COBRA-geschiedenis.

Van wat er, in een blijde en soms vrolijke stemming, gezamenlijk is gemaakt, is slechts weinig behouden gebleven: enkele foto's van inmiddels vernietigde wandschilderingen, een collectief schilderij en een aantal boekjes met spontaan gemaakte peintures-mots.

De tentoonstelling van deze weinig bekende restanten doet recht aan de geschiedenis van deze beweging en vult een hiaat in het tot dusver bekend gemaakte COBRA-materiaal.

C. J. van der